

Bela noć u snu i na javi
peva crnim svefom: seme se
zatrla biljkama.

Crne biljke kroz gluvi prostor
kunu godišnja doba: u ponor se
stanila voda.

Žedna voda na dnu svetlog bezdana
zaklinje stamen-kamen:
skamenila ti se ptica u nedrima.

Nijedne ptice u našem snu,
nijedne zvezde među mrtvima.
Bela noć u snu i na javi.

1

Ptice od vode, ribe od vazduha,
iz trule kosti prsne žar,
po prozorima šara gar,
jeka ponora usred sluha.

Jalovo bilje, otrovan plod,
izdaleka svetlosni trak
obasja čelo, potone u mrak,
kurni se Vreme, trune svod.

Blesne san, a teške dveri
zakrile memlom umorni vid.
Na senke se razlažu zveri

koje pomamno kroz um jezde.
U ponoć pada poslednji zid.
U bezdan sluha zvone zvezde.

2

Iz žute budi rastu reči,
čarobno drvo, duboka voda
svrdlaju nebo: Nepogoda
nasred bele pustoši kleči

i po rečima sipa mleč:
i bude inje, prokopa rov,
nagriže zid, načne krov,
počne da se osipa kreč.

Nepogoda je Veliki mag:
polako okreće zvezdano sito
i seje kroz Vreme jalovo žito.

Senke su žita blede frag,
dok sve zasipa pepel i prah
iz reči i mleči raste Strah.

3

Kad uljuljukujemo Strah da usni,
sa južnog zida u naš svet
silazi Van Gogov Suncokret
da otpočine na tvojoj usni.

Naljutilo se prozorsko staklo
i razlomilo u bezbroj šara.
Cveće s promajom pregovara
ne bi li te senkom dotaklo.

Sever u dnu postaje zvezdan.
Otvori oči sad: i pljusni
polarnu svetlost u tamni bezdan.

Ptice sna prekida let
i mre. To je Van Gogov Suncokret
počinuo na tvojoj usni.

4

Sred sobe cveta ruža čamotlinje.
Pritiska mrak kao tuč.
Iz vrata, kao omča, svetli ključ,
a na tavanici crno inje.

Soba se mračni. Gloginje
straha iz oka ti se krune.
Jednom te rukom volim, drugom kunem,
nemoćno bilje raste iz nje.

Vazduh je tvrd i začinjn
mirisom nekakvog divljeg trna.
Odozgo, kao zlašto, sipe zrna

koja su malopre bila inje
na pustoj ruži čamotlinje.
I soba više nije crna.

GOJKO JANJUŠEVIĆ

SENKE

Lidiji, opet

5

Gledam oslonjen na dovratak
kako ti iz čela raste cvet
otrovnih senki, čiji se splet
već vije i steže oko vrata.

Odnekud odozdo, s prvog sprata,
u tvoj sasvim usnuli um,
nečujno dopire potmulo šum —
zalupila se neka vrata.

Istočni zid postaje zlatan
od ovog hladnog zimskog sunca.
(Rima, u snu, o Hvaru bunca).

Sobom se jato senki smuca,
jedna storuka, druga sakata.
Čuje se samo bilo sata.

6

Kad klone vetar, počne suša.
Senke opet isikale drum
koji vodi do zida. Od zida samo šum
prostora koji je bezvazdušan.

Sumrak počinje da se gruš
u neki sitan, sipki pesak;
vijore blede krpe mesa;
dah sna je dalek, neposlušan.

Soba se mračni. Kad pokuša
naš fikus krila da raširi
sa zida na zid, tebi se smiri

bilo, svedu oči. Dok nas kuša
peščani vetar, poleću leptiri
sna kroz vazduh koji se gruš.

7

Čuješ li sad kako nam kroz prste
šibljaju mlaze vazdušne trave?
To u dnu uma prskaju brave:
jate se senke i san brste.

Kad se na belom zidu skrste
umorne ruke ponoć je zrela.
Dve crne fačke, naša tela,
postaju dve grudve, jedan prsten.

Soba se mračni. Al čvrste
da l to bivaju tvoje grudi
ili se u tamnom ponoru budi

otrovni plod neznane vrste?
Soba postaje svemir. I ljudi.
I sipi nebo kroz tvoje prste.

8

Trunemo sad, da l šta
preostaje nam drugo dok zoru
čekamo ovde, u crnoj sobi, na moru
koje nema pristaništa.

Ni bele staze ni konačišta.
Kroz vid nam senke istežu vrat.
U dnu vala se zabeli gat
nekog dalekog klizališta.

Trunemo samo. I ništa
ne može tome da se doda.
Tek senke. I neka gusta voda

koja ne ume il neće da se stiša.
Plovimo to u tamnoj utrobi broda
po moru bez pristaništa.

9

Počinju magle, zemlja se slegla:
niz vrtiloge svetlosti i splina
premeće se pošastna mesečina
i plete u vetru tamna legla.

Da l je to cvet zove il krina
u preseku vida poništen?
Soba je sad pepelište,
telo ti — zver il razvalina?

Jedan plod pokušava da prsne
na vetru koji se sa senkama zavodi.
Daleko a blizu polako čvrstne

čvor teške tišine i lebdi na vodi
kao znak, kao Pismo, kao rešetka.
Noć je zla čarobnica, dan zagonetka.

10

Iz jednog ugla Tuluz Lotrek
izvodi ženu koja se smeši;
u drugom hoće da pogreši
sa nekom pticom Gregori Pek.

O tome kako ljudski vek
iz srca pepela počne da zrači,
da zvezda trune na lomači,
gde spava zapad, a jug tek —

svu noć nam, mornarski, priča Džek.
Sedim kraj tebe i budan tkam
od crne prede dva belutka.

Kad ti belutak u san utkam,
iz kreveta — da ti doda lek —
ustaje plava Rimina lutka.

11

Kroz tople cevi peva voda.
S prozora — miris snega.
Negde se odronjava, s brega,
peščani kamen i počinje da hoda,

suludo, kroz cevi vodovoda.
U tvom se uhu talože reči
vodene pesme. Pesak će da zakreči
prozore našeg doma. Postaće neugodan

i opasan kaktus koji kleči
nasred sobe, kao ratnik, s nožem
umesto cveta. Njegov otrovni ubod može

da bude neizlečiv.
U cevima još peva voda. Naokolo se množe
senke: Bleda lica a zmijske kože.

■

A čardaka ni na nebu ni na zemlji.
Bele nam se ruke lome niz vetrove.
Dođe doba koje smo zalud čekali.

Šuplje lađe promiču nebesima.
Ptice se zoblju međusobno.
Crno se ovde može počinuti.

A bežali smo deved godina
iz pustoši u pustoš, do srca pustoši.
Osta crna zvezda na Severu.